

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

з науково-педагогічної роботи

_____ доц. Гусєв С. О.

« _____ » _____ 2020

року

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ І МЕТОДИКА НАУКОВИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ В ГАЛУЗІ ФІЛОЛОГІЇ**

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра

галузі знань 03 Гуманітарні науки

спеціальності 035.01 Філологія. Українська мова та література

Освітня програма Філологія. Українська мова та література.

факультет Філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма «Методологія і методика наукових досліджень в галузі філології» для студентів за спеціальністю 035.01 Філологія. Українська мова та література.

Мова навчання українська

«___» _____ 2020 р. __ с.

РОЗРОБНИК: Ткаченко В.І., кандидат філологічних наук, ст. викл.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури

Протокол від «2» вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ А. П. Віннічук

«___» _____ 2020 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «9» вересня 2020 р. № 1

Голова НМК _____ Н. І. Кухар

«___» _____ 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Методологія і методика наукових досліджень в галузі філології»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів -3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	Обов'язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Спеціальність 035.01 Філологія. Українська мова та література	РІК ПІДГОТОВКИ	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90	Освітня програма Філологія. Українська мова та література	СЕМЕСТР	
		1-й	1-й
		ЛЕКЦІЇ	
		<i>12 годин</i>	<i>4 годин</i>
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		<i>18 годин</i>	<i>6 годин</i>
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		-	-
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		-	-
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		<i>60 годин</i>	<i>80 годин</i>
		ВИД КОНТРОЛЮ: залік	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>аудиторних -1,66 самостійної роботи студента - 3,33</i>	Ступінь вищої освіти магістр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33,3% аудиторних; 66,7% самостійної і індивідуальної роботи.

для заочної форми навчання –11, 11% аудиторних; 88,89% самостійної і індивідуальної роботи.

2. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

Метою викладання навчальної дисципліни «Методологія і методика наукових досліджень в галузі філології» є вивчення методології як науки про структуру, логічну організацію, методи і засоби дослідницької діяльності, необхідні для підготовки магістерського дослідження. Методологія літературознавства як складова гносеології сприяє процесу пізнання магістрантом літературного тексту, формує уявлення про об'єкт, предмет, мету й завдання літературознавчого дослідження, навчає стратегії і методиці проведення методологічного аналізу й інтерпретації як у межах магістерського проектування, так і в царині конкретного аналізу художнього твору.

2.2. Завдання дисципліни:

- сформувати у магістранта уявлення про внутрішню організацію процесу літературознавчого пізнання (про специфіку науки як знання);
- навчити магістранта самоорганізації і саморегулюванню в процесі пізнання;
- сформувати уявлення про послідовність рефлексивного руху в процесі вирішення конкретної дослідницької задачі (про специфіку науки як діяльності);
- виявити специфіку формування окремих методів літературного аналізу (як позатекстових, так і внутрітекстових);
- оволодіти методикою проведення літературознавчих досліджень з погляду кожного методу на матеріалі української літератури.

2.3. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності

- Здатність усно й письмово спілкуватися українською мовою як державною в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.
- Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості.
- Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.
- Здатність працювати в команді та автономно.
- Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній діяльності, опрацьовувати фахову літературу іноземною мовою.
- Цінування та повага мультикультурності.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2.3.2. Фахові компетентності

- Здатність простежувати передумови виникнення літературознавчих методів;
- Здатність визначати специфіку літературознавчих методів та їхню пов'язаність з іншими спеціальними й загальнонауковими методами;
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

- Готовність здійснювати перевірку реального педагогічного процесу відповідно до схвалених планів, норм і вимог, інструкцій та рішень; здатність спілкуватися з експертами з інших галузей.
- Здатність розуміти специфіку літературного поля і його дискурсивні практики.
- Здатність вміти інтерпретувати художній текст з різних методологічних позицій;
- Здатність послуговуватися різноплановими методами і способами перевірки знань з української літератури.
- Здатність володіти термінологічним апаратом й методологічним інструментарієм на матеріалі аналізу української літератури.

2.4. Програмні результати навчання

- Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.
- Аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя.
- Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
- Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
- Демонструвати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.
- Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- Використовувати іноземну мову для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.
- Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
- Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- Володіти різноплановими методами і способами перевірки знань з української літератури.
- Організувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які стосуються філології чи педагогіки.
- Здатність управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.
- Аналізувати стан і можливості поліпшення педагогічного процесу та відповідного освітнього середовища в закладах загальної освіти.

3. Програма навчальної дисципліни «Методологія і методика наукових досліджень в галузі філології» Розділ 1.

Становлення літературознавчої методології

Тема 1. Методологія літературознавства як наукова дисципліна

Інформаційний обсяг теми. Методологія науки та її місце в розвитку наукового пізнання. Проблема методу: гносеологічне підґрунтя, предмет, мета. Позатекстові і внутрітекстові методи літературознавства Наукові теорії постпозитивізму. Наукова теорія Карла Поппера. Теорія парадигм Томаса Куна. Теорія дослідницьких програм Імре Лакатоша. Методологічний анархізм Пауля Фейсрабенда. Філологічний метод у літературознавстві. Праці українських літературознавців про сучасні проблеми методології (Г.Сивокінь, Т.Гундорова, С.Павличко, Н.Зборовська та ін.). Біографічний метод та культурно-історична школа в літературознавстві. Теоретичні засади літературної герменевтики

Тема 2. Герменевтика й теорія інтерпретації.

Інформаційний обсяг теми. Принципи та методи, за якими повинно здійснюватися розуміння текстів: 1) принцип діалогічності гуманітарного мислення; 2) принцип єдності граматичної і психологічної інтерпретацій, 3) принцип діалектичної взаємодії частин та цілого під час розуміння текстів, 4) принцип залежності розуміння від знання внутрішнього і зовнішнього життя автора твору; 5) принцип співтворчості (конгеніальності автора та інтерпретатора). Дискурсивні та не дискурсивні форми вираження сенсу та герменевтичні принципи їхнього розуміння в українському літературознавстві. Гайдеггерівська онтологія літератури як життєвого світу автора та інтерпретатора Концепція літератури-як-події. Дійсність “життєвого світу” як мовна дійсність. Гайдеггерівське розуміння ролі поета (“Навіщо поети?”, “Тельдерлін і сутність поезії”). Онтологічна концепція мови як “дому буття” М. Гайдеггера. Гайдеггерівська модель онтології розуміння. Герменевтичний аспект мови у збірнику праць М. Гайдеггера “Дорогою до мови”. Праці українських науковців з герменевтики: Ю. Ковалів, С. Квіт, Р.Гром’як про герменевтику.

Тема 3. Літературна герменевтика Г.-І. Гадамера та П. Рікера

Інформаційний обсяг теми. Гадамерівська концепція “герменевтично вишколеної свідомості”, перед-розуміння, розуміння, історичності, вкоріненості інтерпретатора в історію, часової дистанції між створенням тексту та його тлумаченням. Поняття “горизонт розуміння” та “злиття горизонтів” автора й інтерпретатора. Реконструкція та співтворення значень художнього тексту за Гадамером. Істина і метод у літературній герменевтиці Г.-І. Гадамера. Мова як носій розуміння та традиції. Мовне розуміння як світорозуміння Феноменологічна основа герменевтичних поглядів П. Рікера. Рікерівська концепція “конфлікту інтерпретацій”. Осмислення розповідних

функцій культури за допомогою лінгвістичного аналізу та аналітичної філософії - аналіз праці "Час і розповідь".

РОЗДІЛ 2.

Методи формалізму, літературний психоаналіз

Тема 4. Теоретичні засади літературного формалізму.

Інформаційний обсяг теми. Теоретичні основи формалістичних методів О. Потебня та його вклад у розвиток формалістичних методів дослідження літературних текстів. Роль і значення праць Фердінанда де Соссюра у розвитку формалістичних методів дослідження. Основні положення праці де Соссюра «Курс загальної лінгвістики» та їх застосування у формалізмі. Поняття «лінгвістичний знак», «мова», «мовлення», «синхронія», «діахронія». Російська формальна школа та Празьке лінгвістичне коло. Російський формалізм 20-их років. Чільні представники і теоретичні засади. Московський лінгвістичний гурток (1915) і ОПОЯЗ (1916) Поняття "літературність", "поетична мова", "очуднення" (остранение), "фабула/сюжет", "матеріал/техніка" та ін. Етапи формалізму. Вплив російського формалізму на українську критику 20-их років. Празький лінгвістичний гурток (1926). Семіотичне мислення в літературознавстві. Теорія літературної історії (історія продукування, історія літературних структур, історія рецепції). Роман Якобсон і його внесок у розвиток лінгвістичних методів в літературознавстві. Головні способи організації дискурсу і головні риторичні фігури: "метафора", "метонімія". Розуміння літературності. Формальний метод в українському літературознавстві

Тема 5. Літературознавчий психоаналіз.

Інформаційний обсяг теми. Теорії психоаналізу. Представники шкіл психоаналізу. Зігмунд Фройд. Психоаналітична критика. Вчення К.-Г. Юнга про архетипи та колективне несвідоме.

Розділ 3.

Структуралізм та дискурсивні моделі у літературознавстві

Тема 6. Структуралізм: етапи розвитку, основні принципи та поняття

Інформаційний обсяг теми. Структуралізм, філософські передумови структуралізму. Головні концептуальні засади, представники та етапи розвитку. Клод Леві-Строс і його соціальна антропологія. Головні поняття: "структура", "бінарна опозиція", "медіація", "метафоризація", "бріколаж" та ін. Застосування методології структуралізму до літературознавства. Ролан Варт і його роль у структуралізмі. Поняття конотативної семіології. Ідеї твору-знаку і відкритості твору. Постструктуральний період Варта і його концепція тексту. Структурний аналіз у застосуванні до українського літературного матеріалу Українські дослідження зі структуралізму.

Тема 7. Постструктуралістські та деконструктивістські методи дослідження

Інформаційний обсяг теми. Постструктуралізм. Критика і самокритика структуралізму. Мішель Фуко та його роль у розвитку

постструктуралістських ідей. Концепція дискурсу. Історизація універсальних категорій Концепція знання/влада. Концепції тексту і автора. Філософські засади деконструкції і творчість Жака Дерріди. Критика і самокритика структуралізму. Філософські засади реконструкції: праці Жака Дерріди. Ідея difference/differance. Поняття прамови, сліду, розсіювання значень Постколоніалізм, фемінізм, постмодернізм.

Тема 8. Дискурсивні моделі сучасного літературознавства

Інформаційний обсяг теми. Літературна антропологія. Культурологічні теорії. Постколоніальні теорії. Фемінізм (тендер, квір). Новий історизм. Праці І.Лімборського про глобалізацію. Т.Гундорова, В.Агеєва, Н.Зборовська, Л.Ушкалов про фемінізм в українській літературі.

Тема 9. Порівняльне літературознавство

Інформаційний обсяг теми. Компаративістика як наука. Вітчизняні й зарубіжні теоретики порівняльного літературознавства. Д.Наливайко, В.Будний, М.Вінницький та їх праці. Компаративістика в БДПУ. Імагологічні аспекти вивчення української літератури

Тема 10. Інтертекстуальність та наратологія

Інформаційний обсяг теми. Феноменологічні ідеї в літературній теорії та методології ХХ століття. Структура свідомості у філософській концепції Е. Гуссерля. Категорія Lebenswelt (життєвого світу) та Zeitgeist (духу часу) за Е. Гуссерлем. Поняття інтенції Р. Інгардена та його феноменологічна теорія пізнавання літературного твору. Поняття конкретизації в естетичній концепції Р. Інгардена. Р. Інгарден про «правду» у літературному творі. Проблема літературної комунікації у феноменологічних концепціях текст як інтерсуб'єктивно доступний інтенційний об'єкт. Поняття часу та простору у феноменологічних теоріях. Феноменологічні ідеї М. Бахтіна.

Тема 11. Рецептивна естетика: основні теоретичні положення та ідеї

Інформаційний обсяг теми. Констанцька школа рецептивної естетики: теоретичні засади. Рецептивна естетика та літературна герменевтика Г.-Р. Яусса. Вплив ідей Г.-Г. Гадамера на формування естетичних і герменевтичних поглядів Г.-Р. Яусса. Поняття естетичного досвіду та часової дистанції в літературній герменевтиці Г.-Р. Яусса. Історія літератури як провокація літературознавства. Теорія читання та рецепції художнього тексту В.Ізера. Рецептивна естетика та літературна антропологія у літературно-теоретичних поглядах В.Ізера. Літературні теорії читача та читацького відгуку. Типологія читачів: ідеальний (зразковий) читач; імпліцитний читач; поінформований читач; наївний і критичний читач. Читач як співавтор тексту. Інтерпретація та надінтерпретація художнього тексту: проблеми інтерпретаційних меж Множинність значень тексту і їх рецепція Риторичний вимір тексту і процес читання. Етика читання і відповідальність читача. Рецептивна естетика в українських працях.

Тема 12. Теорії «інтертекстуальності».

Інформаційний обсяг теми. Інтертекстуальність та її функції в художньому дискурсі. Форми інтертекстуальності. Теоретики і основні праці. М. Шевчук та інші українські науковці про інтертекст.

Тема 13. Наратологія як наукова дисципліна.

Інформаційний обсяг теми. Витоки теорії наративу (Цвсган Годоров, К.Времси, Альгірдас Жюльги Греймас). Методологічні принципи наратології. Наратологія в українському літературознавстві.

4. Структура навчальної дисципліни «Методологія і методика наукових досліджень в галузі філології»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лк	пз	лз	інд	с.р.		лк	пз	лз	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Становлення літературознавчої методології												
Тема 1. Методологія літературознавства як наукова дисципліна	8	2				6	8	2				6
Тема 2. Герменевтика й теорія інтерпретації.	10	2	2			6	6					6
Тема 3. Літературна герменевтика Г.-Г. Гадамера та П. Рікера	6		2			4	6					6
Разом за 1 розділ	24	4	4			16	20	2				18
Розділ 2.												
Методи формалізму, літературний психоаналіз												
Тема 4 Теоретичні засади літературного формалізму. Російська формальна школа та Празьке лінгвістичне коло	8	2				6	8					8
Тема 5. Літературознавчий психоаналіз	8		2			6	10		2			8
Разом за 2 розділ	16	2	2			12	18		2			16
Розділ 3												
Структуралізм та дискурсивні моделі у літературознавстві												
Тема 6. Структуралізм: етапи розвитку, основні принципи та поняття.	6	2				4	8	2				6

Тема 7. Постструктуралістські та деконструктивістські методи дослідження	6					6	6					6
Тема 8. Дискурсивні моделі сучасного літературознавства	6		2			4	6					6
Тема 9. Порівняльне літературознавство	6		2			4	8		2			6
Тема 10. Інтертекстуальність та наратологія	6	2	2			2	6		2			4
Тема 11. Рецептивна естетика: основні теоретичні положення та ідеї	6		2			4	6					6
Тема 12. Теорії «інтертекстуальності»	8		2			6	6					6
Тема 13. Наратологія як наукова дисципліна.	6	2	2			2	6					6
Разом за 3 розділом	50	6	12			32	52	2	4			46
Всього годин	90	12	18			60	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Імагологічні аспекти вивчення української літератури	2 год	
2	Літературна герменевтика Г.-І. Гадамера та П. Рікера	2 год	
3	Літературознавчий психоаналіз	2 год	2 год.
4	Дискурсивні моделі сучасного літературознавства	2 год	
5	Порівняльне літературознавство	2 год	2 год.
6	Інтертекстуальність та наратологія	2 год	2 год.
7	Феміністична критика. Гендерний аналіз	2 год	
8	Наратологія як наукова дисципліна.	2 год	
УСЬОГО ГОДИН		18 год	6 год.

6. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

7. Теми індивідуальних занять

Не передбачено навчальним планом.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Розмежування понять аналіз та інтерпретація	6 год	8 год.
2	Принципи інтерпретації художнього твору	6 год	8 год.
3	Концепції автора й читача в літературознавстві ХХ століття	6 год	8 год.
4	Рецептивна естетика. Поняття «горизонт сподівань», «комунікативна визначеність/невизначеність», «естетичний досвід» тощо	6 год	8 год.
5	Літературні архетипи. Психоаналітичне й культурне розуміння поняття	6 год	8 год.
6	Поняття «герменевтичне коло» й «історично-дієва свідомість»	6 год	8 год.
7	Рецептивна естетика й теорія читацького відгуку	6 год	8 год.
8	Поняття метаоповіді й ідеології (Ф. Ліотар, Ф. Джеймісон, М. Фуко)	6 год	8 год.
9	Метафора й метонімія в структуралістському освітленні	6 год	8 год.
10	Теорія інтерсеміотичності й інтертекстуальності	6 год	8 год.
УСЬОГО ГОДИН		60 год	80 год.

9. Індивідуальні завдання

1. Зробити комп'ютерну презентацію з теми «Літературна герменевтика»
2. Зробити філологічний аналіз поезії Тараса Шевченка «Мені тринадцятий минало».
3. Укласти бібліографію до теми «Міфокритика» за сучасною науковою періодикою.
4. Підготувати тези для оприлюднення своєї наукової теми.
5. Сформулювати мету, завдання, об'єкт, предмет, теоретико-методологічну базу для магістерської роботи.
6. Дібрати й обґрунтувати методи до теми свого наукового дослідження.

7. Укласти список наукових праць для теоретичного розділу своєї магістерської роботи (не менше 10 джерел), оформити належним чином. Подавати в електронному вигляді.

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Серед *словесних методів навчання* увагу акцентуємо на лекції, навчальній дискусії, диспуті, консультації.

Активізовано комп'ютерну презентацію, відеометоди поєднані з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційними та мультимедійними.

Під час практичних занять будуть використані новітні мультимедійні та комп'ютерні технології: групове навчання, мозковий штурм, робота в парах.

На чільному місці перебуватиме індивідуальна науково-дослідна робота.

При викладанні навчальної дисципліни «Історія української літератури: Історія української літератури I половини ХХ століття» використовуються як традиційні, так і сучасні, зокрема особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні *технології навчання*. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування *проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій* тощо.

Лекції будуть органічно поєднуватися не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: усні та письмові тести, проекти, презентації.

Поточний контроль буде проводитись на усіх видах аудиторних занять: лекціях, практичних, індивідуальних заняттях). Окремо буде оцінена самостійна робота з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів на інше.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Метод підсумкового оцінювання: залік, який буде проведено у формі комп'ютерного тестування. За рішенням кафедри на залік відведено 20 балів. 80 балів студент може одержати за окремі форми навчальної діяльності: поточне засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, за ІНДЗ, за підготовку наукових публікацій.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
--	---------------------	---------------------------

<p style="text-align: center;">А 90-100 балів ВІДМІННО</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності.</p> <p>Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання.</p> <p>Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.</p> <p>Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні.</p> <p>Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь.</p> <p>Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.</p>	<p>ВИСОКИЙ</p>
<p style="text-align: center;">С 75-79 балів ДОБРЕ</p>	<p>Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях.</p> <p>Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком.</p> <p>Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо.</p> <p>Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.</p>	<p>ДОСТАТНІЙ</p>

D 60-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
E 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Fx 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН О	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО
F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																		Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість балів						
РОЗДІЛ 1 – 40 балів										РОЗДІЛ 2 – 40 балів															
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	T 10	T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	T 7	20	100							
A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C	A	C						
у	р	у	р	у	р	у	р	у	р	у	р	у	р	у	р	у	р	у	р						
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.						
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	2	3	2	2	3	4	2	4	3	4	3		

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО

80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Плани лекційних занять.
4. Плани практичних занять.
5. Плани самостійної роботи.
6. Конспекти лекції дисципліни.
7. Індивідуальні завдання.
8. Питання і завдання до поточного контролю.
9. Питання до підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 2001. 832 с.
2. Баррі Пітер. Вступ до теорії : літературознавство та культурологія Київ : Смолоскип, 2008. 360 с.
3. Будний В. Порівняльне літературознавство : [підручник]. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 430 с.
4. Ковалів Ю. Абетка дисертанта : Методологічні принципи написання дисертації : Посібник. Київ : Твім інтер, 2009. 460 с.
5. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці : Золоті литаври, 2001. 636 с.
6. Література. Теорія. Методологія. Київ : Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 543 с.
7. Літературознавча енциклопедія : [у 2 т.]. /авт.-уклад. Ю.І. Ковалів. Київ : ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с., Т. 2. 610 с.
8. Літературознавчий словник-довідник. Київ : ВЦ «Академія», 2005. 752 с.
9. Моклиця М. Основи літературознавства : [пос. для студентів]. Тернопіль : Підручники і посібники, 2002. 192 с.
10. Павличко С. Теорія літератури. Київ : Основи, 2002. 679 с.
11. Поліщук Я. Література як геокультурний проект : [монографія]. Київ : Академвидав, 2008. 304 с.

Додаткова

1. Барт Р. Введение в структурный анализ повествовательных текстов // Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв. Трактаты, статьи, эссе. Москва : Изд-во МГУ, 1987. С. 387–422.
2. Барт Р. Від твору до тексту // Слово. Знак. Дискурс. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. Львів : Літопис, 1998. С. 378–385.
3. Барт Р. Избранные работы. Семиотика, поэтика. Москва : Прогрессе, 1989. С. 384–391.
4. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. Москва : Искусство, 1975. 504 с.
5. Блум Г. Західний канон : книги на тлі епох. Київ : Факт, 2007. 720 с.
6. Бодрияр Ж. Симулякри і симуляції. Київ : Основи, 2004. 230 с.
7. Веселовский А. Историческая поэтика. Москва : Высшая школа, 1989. 406 с.
8. Гадамер Г. Герменевтика і поетика. Пер. з нім. Київ, 2001. 288 с.
9. Лакатос И. Избранные произведения по философии и методологии науки Москва : Академический Проект; Трикста, 2008. 475 с.
10. Силантьева В. Литература и живопись в контексте компаративистики : Писатели и художники периодов эстетической переориентации : [монография]. Одесса : Астропринт, 2015. 336 с.
11. Тамарченко Н. Теория литературных родов и жанров. Эпика. Тверь : Изд-во Твер. гос. ун-та, 2001. 240 с.
12. Тынянов Ю. Поэтика. История литературы. Кино. Москва : Наука, 1977. 574 с.
13. Хализев В. Теория литературы. Москва : Высшая школа, 1999. 372 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.bdpu.org/> – сайт БДПУ.
2. <http://www.ilnan.gov.ua/ru/> – сайт Інституту літератури НАН України ім. Т.Г. Шевченка.
3. http://irbis-nbuv.gov.ua/cdi-bin/irbis64r_81/cdiirbis_64.exe – сайт бібліотеки ім. В. Вернадського.
4. http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Literat/Index_Lit.php – Бібліотека ГУМЕР (Літературознавство)
5. http://1576.ua/books/gymanitarni_nayku/all – 1576 Бібліотека українського світу (гуманітарні науки).